

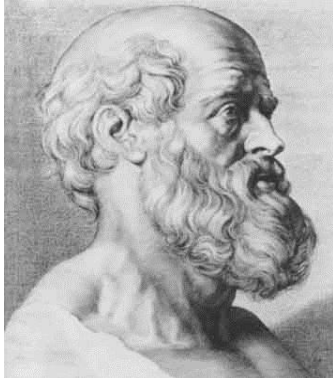
Vart är vi på väg?

Astma

Eva Rönmark

*Institutionen för Folkhälsa och klinisk medicin,
Yrkes- och miljömedicin, Umeå universitet
&
OLIN-studierna, Norrbottens läns landsting*

Astma – känt sedan länge

4000 år sedan- Kineserna behandlade astma med Ma-Huang

3000 år sedan- Egyptierna beskrev astma

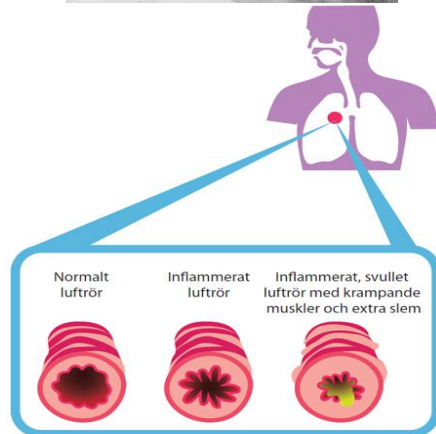
460-360 f.k – Hippocrates

100 e.k Galenos - sjukdom orsakas av obalans mellan olika kroppsvätskor

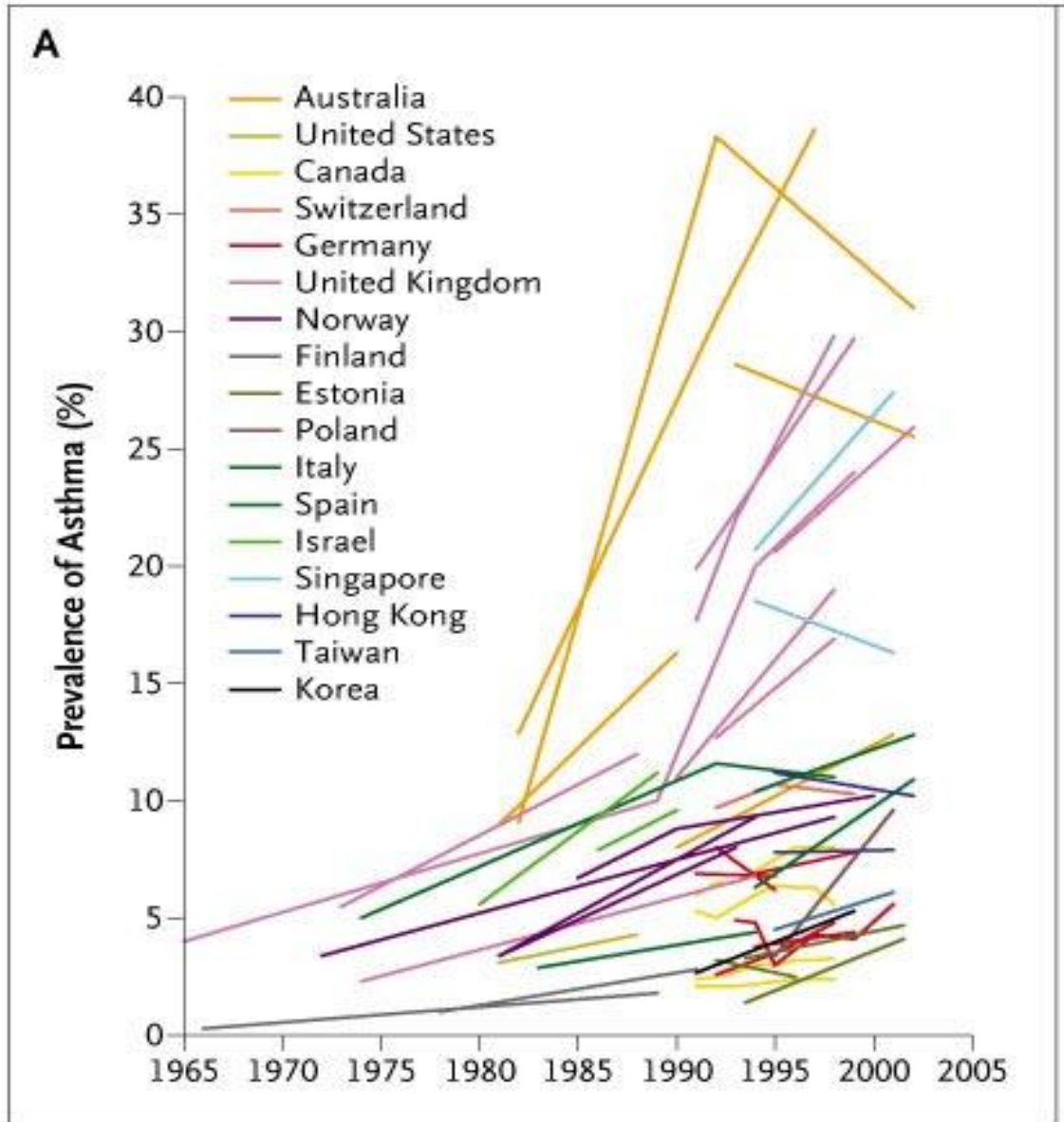
200 e.k Aretaeus of Cappadocia– Beskrev astma i relation till ansträngning

1873 Chales Blackley – samband mellan pollenallergi och astma

1960 talet – inflammatorisk sjukdom

Förekomst av astma i världen

Tidigt 1900-tal, astma <1%

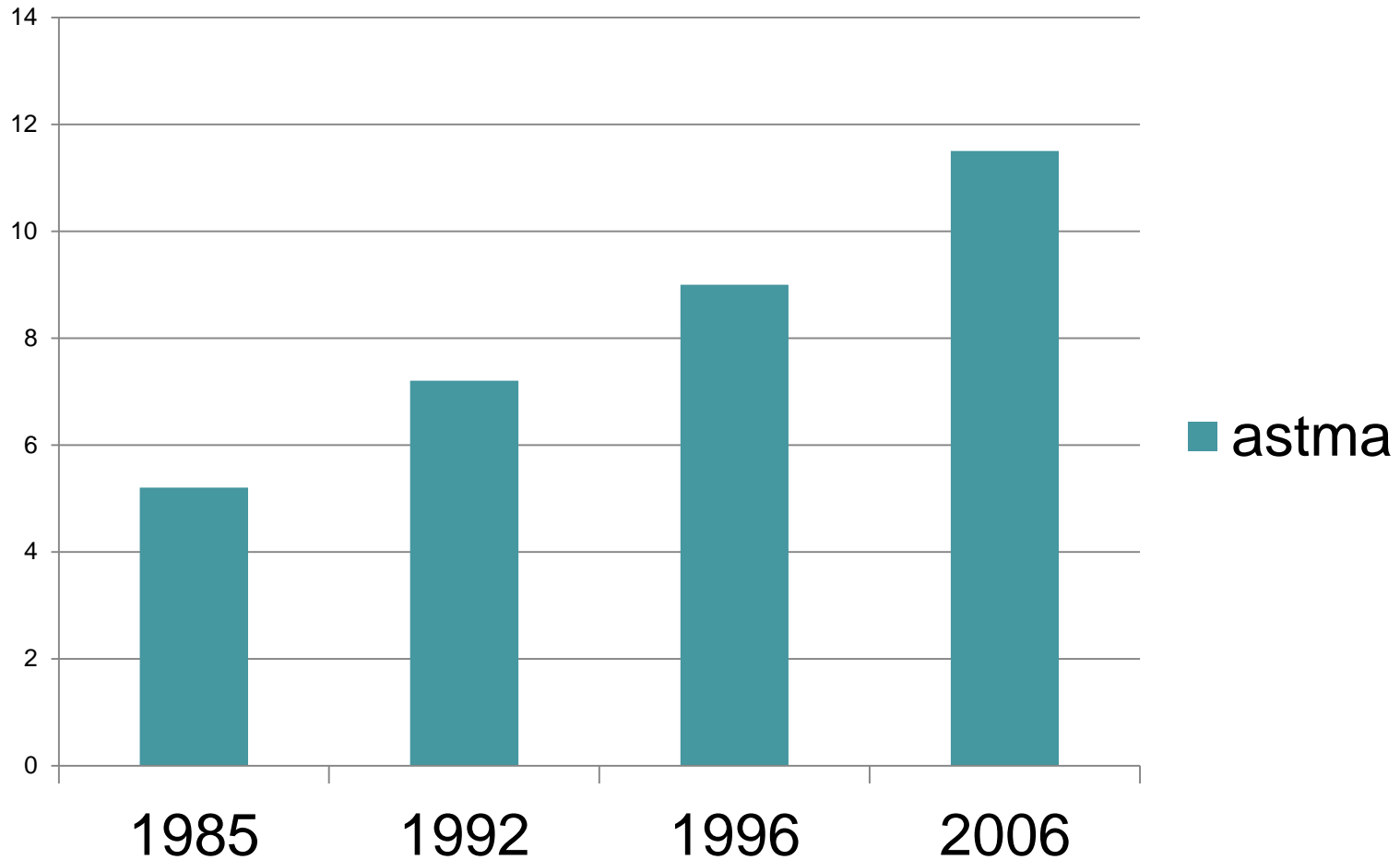
1950-talet, större studier,
astma nu c:a 1%

Sedan dess ökning i hela
världen

Ökningen kan ha planat ut

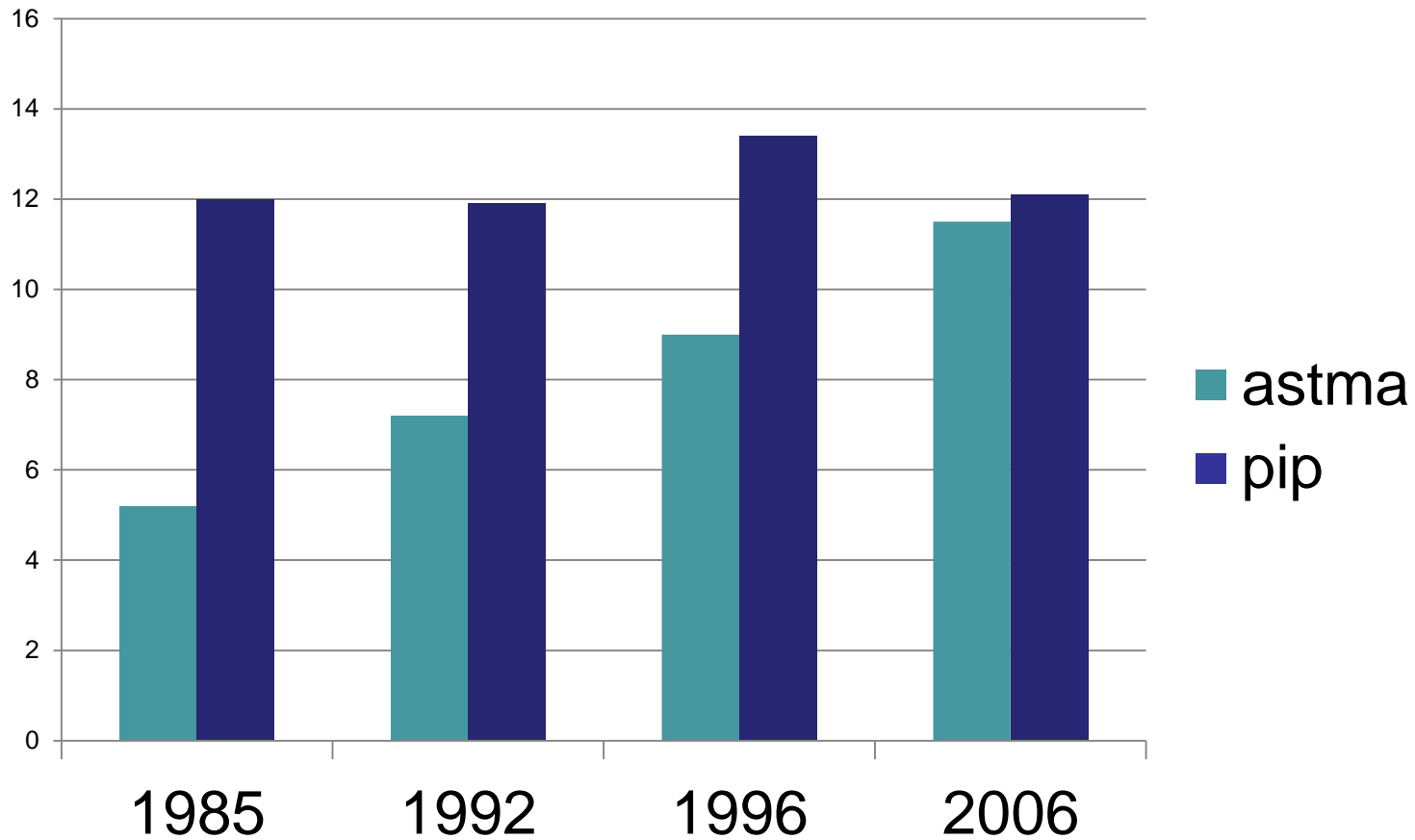
Fortfarande stor ökning i
utvecklingsländer

Förekomst av astma och pipande andning bland vuxna I Norrbotten 1985 -2006

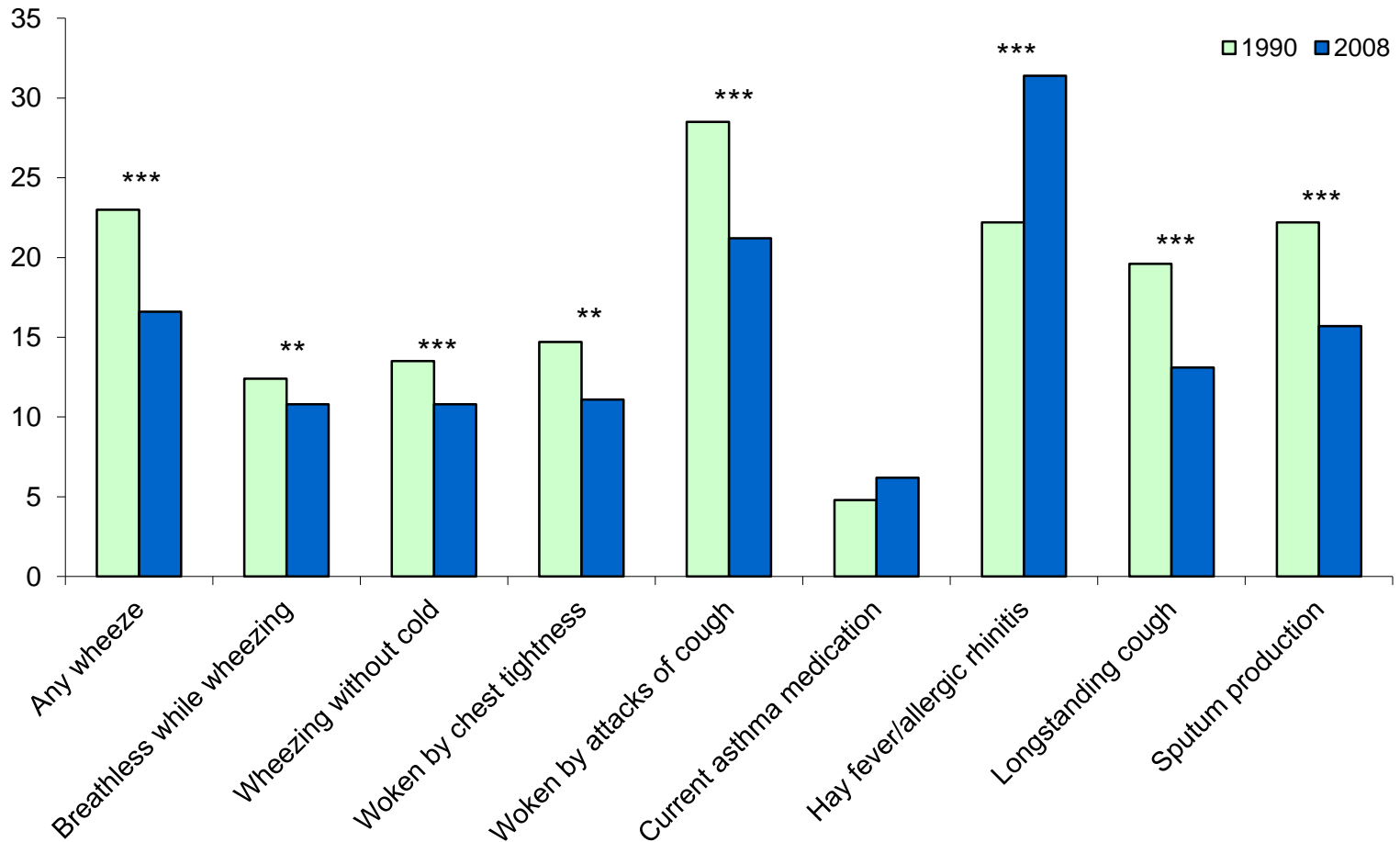
Lundbäck et al. 1993
Rönmark et al. 1997
Backman et al. ERS 2011

Förekomst av astma och pipande andning bland vuxna I Norrbotten 1995 -2006

Lundbäck et al. 1993
Rönmark et al. 1997
Backman et al. ERS 2011

Respiratory symptoms in Hisingen, Gothenburg 1990 and 2008 aged 20- 44 y (data from the ECRHS and the West Sweden Asthma Study)

**Prevalence rate ratios
recurrent wheeze / physician-diagnosed asthma
Swedish population studies using the same (OLIN) questionnaire**

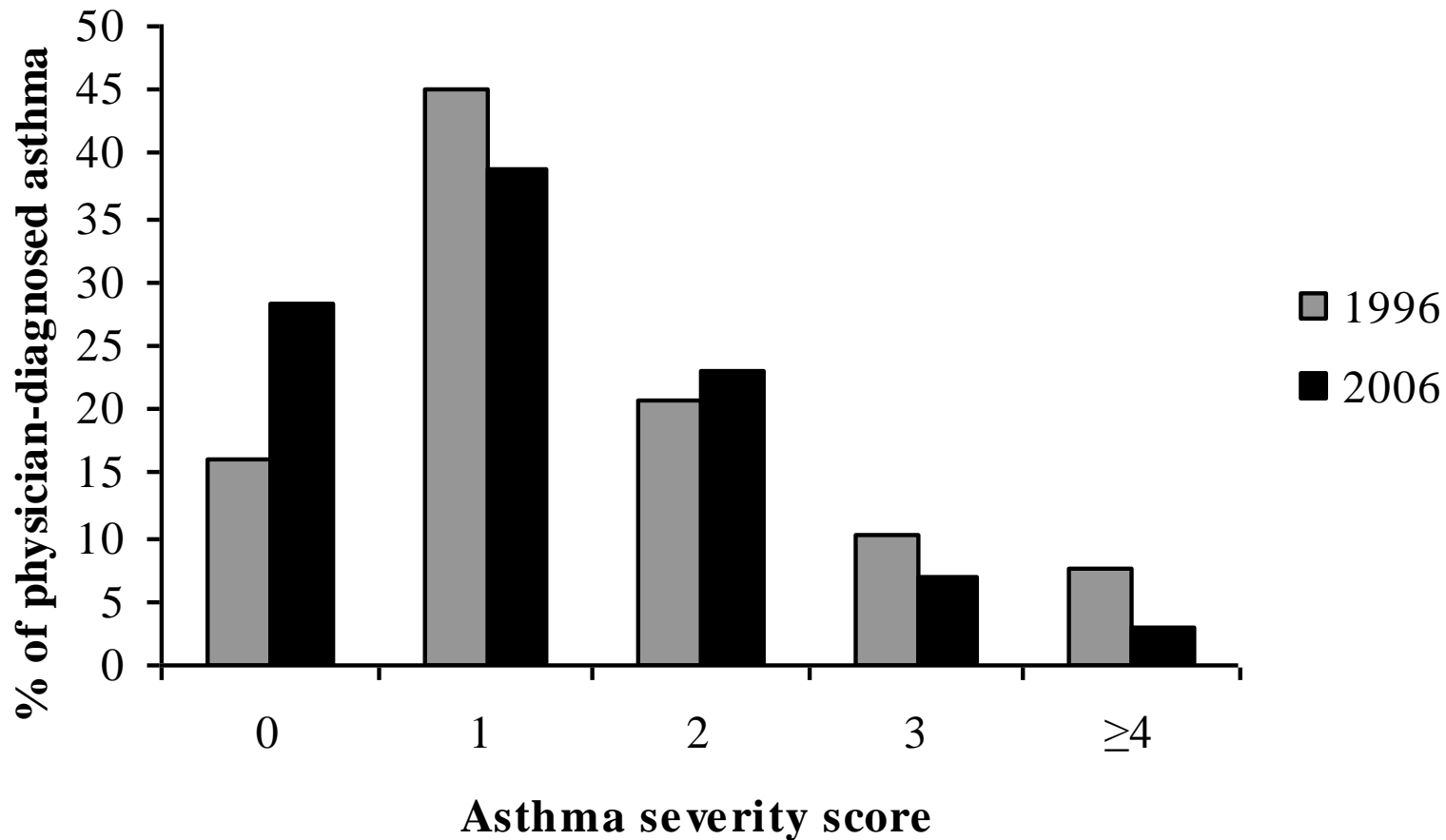
Study area	1986	1989	1992	1996	2006-8
Norrbotten (OLIN)¹	2.5		1.7	1.4³	1.1³
Jämtland & Gästrikland		1.8			
Stockholm²			1.3	1.1³	0.9³
Skåne²			1.7		
Örebro²				1.1³	
Gothenburg/West Gothia²					1.0³

¹ prevalence of recurrent wheeze stable at 12-14% +- 1

² prevalence of recurrent wheeze stable at 8% +- 1

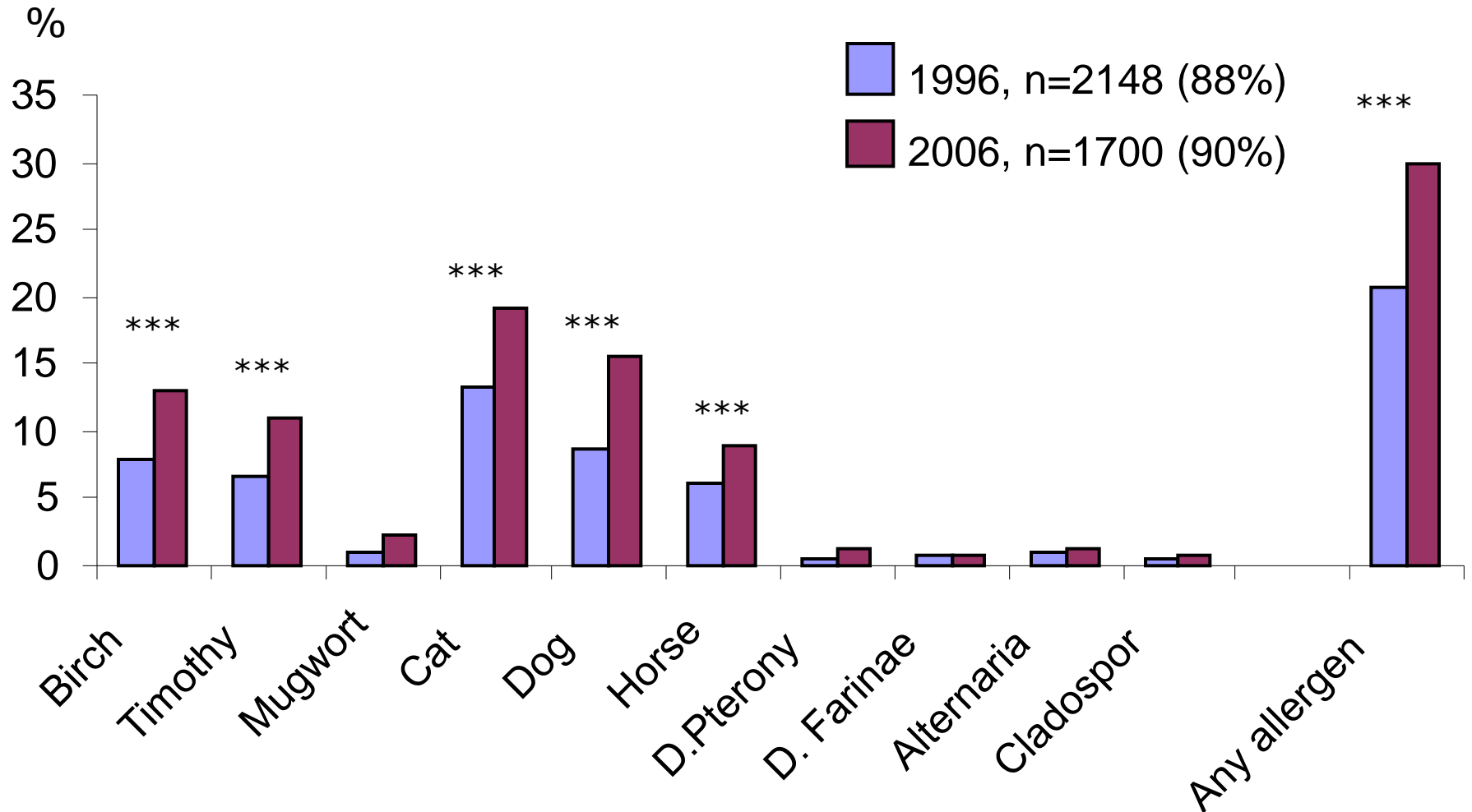
³ prevalence of asthma in Norrbotten 9-11%, in Stockholm, Örebro and Gothenburg 8%.

Svårighetsgrad av astma bland 7-8 åringar i Norrbotten 1996 och 2006

Förekomst av positiv prick test bland 7-8 åringar I Norrbotten 1996 och 2006

Hypoteser om varför astma ökat

1970-talet – Luften vi andas
luftföroreningar
trafikavgaser

1980-talet – Kvalster hypotesen
inomhusallergen

1990-talet – Hygienhypothesen
vacciner

– Livsstilsfaktorer
stillasittande
diet
övervikt

2000-talet – Tarmfloran hos spädbarn
– Antibiotika
– Hormonella aspekter
– Genetik, epigenetik

Astma – ett syndrom

Äldre indelning i undergrupper av astma

Extrinsic – Intrinsic

Allergisk – Icke allergisk

Tydliga skillnader

- kliniska karakteristika
- riskfaktor-mönster
- prognos (särskilt bland barn)

Astma – ett syndrom

- Fenotyp

observerbara egenskaper hos en individ (kliniska karakteristika)

Astma – ett syndrom

- Fenotyp

observerbara egenskaper hos en individ (kliniska karakteristika)

- Endotyp

den underliggande sjukdomsmekanismen (patofysiologin)

fenotyp?

kliniska karakteristika

co-morbiditet (rhinit, eksem)

triggers, exponeringar

patofysiologi

biologiska mekanismer

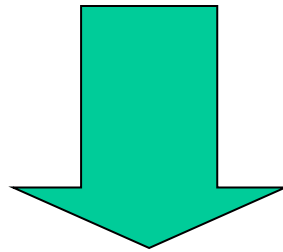
proteomik

(genetik, epigenetik)

endotype?

Astma om 10 år –vart är vi på väg

- Fortfarande en mycket vanlig sjukdom!
- Ny taxonomi för astma och obstruktiva lungsjukdomar?
- Förfinad allergi-diagnostik!
- Effektivare läkemedel!

- Förbättrade möjligheter till prevention
- Förbättrad individuell vård och behandling

Tack för uppmärksamheten!

